

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ BRAHE
ARVIOINTIKERTOMUS 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY	3
3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	3
3.1. Strategiset tavoitteet	3
3.2. Toiminnalliset tavoitteet	4
3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen	4
3.3. Taloudelliset tavoitteet	6
Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	6
Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen	7
3.4. Investoinnit	7
4. KONSERNI	8
5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO	8

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja

onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Koulutuskuntayhtymä Brahen jäsenkuntien valtuustot ovat valinneet tarkastuslautakuntaan vuosiksi 2021-2025 seuraavat henkilöt:

jäsen	varajäsen
Aulakoski Antero pj. (v 21-23)	Kaipio Satu
Niemelä Päivi	Niemi Tero
Pääkkö Meeri	Pietilä Kari
Oikarainen Matti (v.23-25)	Kaipio Satu
Mämmelä Markus	Vikiö Laura

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Katri Hokkanen JHT, KHT.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 24.11.2021 arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Tämän pohjalta on valmisteltu työohjelma vuodelle 2021. Työohjelman mukaisena painopistealueina vuonna 2021 ovat tekniikan toimiala ja palveluala sekä kiinteistöt.

Arvioinnin suorittamiseksi lautakunta on kokoontunut yhteensä 6 kertaa, kuulut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja tutustunut mahdollisuuksien mukaan arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin.

Jäsenkuntien valtuustot ovat valinneet kuntayhtymän tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n, vastuullisena tarkastajana JHT, KHT Katri Hokkanen. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin, ja lautakunnalle on vuoden aikana jätetty kaksi tilintarkastusraporttia.

Yhtymähallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 5.4.2022. Toimintakertomus ja tilinpäätös ovat muun materiaalin ohella olleet arvioinnin perustana.

2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY

Arviointikertomus on käsitelty jäsenkuntien valtuustoissa. Kertomukseen ei sisältynyt havaintoja, jotka vaatisivat erityistä seurantaa.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1. Strategiset tavoitteet

Kuntayhtymän strategia 2021-2025 on vahvistettu 2021 vuoden aikana.

Raahen koulutuskuntayhtymälle (16.2.2021 alkaen Koulutuskuntayhtymä Brahe) on laadittu kuntayhtymän hallituksen hyväksymä toimintasuunnitelma vuodelle 2021, joka pohjaa voimassa olevaan strategiaan sekä määriteltyihin kehittämishjelmiin vuosille 2018-2021. Koulutuskuntayhtymän strategia vuosille 2021-2025 vahvistettiin toimintavuoden aikana.

Koulutuskuntayhtymän uudet arvot ovat: edelläkävijä, ketterä, välittävä ja moniosaaja. Kompakti koko antaa mahdollisuuden kokeiluihin ja ketteriin koulutusratkaisuihin.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että strategiaprosessissa on kuultu laajasti henkilöstöä ja sidosryhmiä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kokeilukulttuuri ja kannustava ilmapiiri erilaisiin ratkaisuihin koulutuskuntayhtymässä on toimiva.

Monikampus-malli kehittyi alueellisesti. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että Monikampus-mallilla pyritään vastaamaan työelämän haasteisiin.

Valtionrahoitus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Koulutuskuntayhtymä Brahe järjestämisluvan mukainen (alkuperäinen) tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä oli vuonna 2021 yhteensä 1 055 opiskelijavuotta, joka ylittyi 47 opiskelijatyövuoden verran vuoden loppuun mennessä. Talousarvion mukaiseen 110 % täyttötavoitteeseen ei päästy.

Opiskelijavuosi, ammatillinen peruskoulutus	Tavoite	Tot.	ero
Tekniikan alat	535	477	-58
Palvelualat	215	202	-13
Luovat alat	185	196	11
Luonnonvara-alat	205	233	28
Yhteensä	1 140	1 108	-32

3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisia tavoitteita on seuraavassa käsitelty aluksi lautakunnan painopistealueilla ja sen jälkeen koko kuntayhtymän tasolla.

3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena oli tekniikan toimiala ja palveluala sekä kiinteistöt.

Kuntayhtymän toiminta on jaettu 2021 lähtien opistojen sijaan neljään toimialaan: tekniikka, palvelut, luovat alat ja luonnonvara-alat.

Toiminnalliset tavoitteet jakautuvat viiden pääteeman alle: asiakas toiminnan ytimessä, yhteistyöllä ja verkostoilla tuloksia, osaamisperusteinen & vaikuttava ja laadukas koulutus, taloudellinen kannattavuus sekä laatutyö ja kehittäminen.

Mittari	Tekniikan alat (tot./tav.)	Palvelualat (tot./tav.)	Luovat alat (tot./tav.)	Luonnonvara-alat (tot./tav.)
Opiskelijavuosikertymä	477 / 535	202 / 215	196 / 185	233 / 205
Keskeyttämisprosentti (enintään)	6 / 8	14 / 8	6 / 8	11 / 8
Kaksoistutkinnoissa opiskelevat (hlö)	6 / 7	1 / 3	7 / 10	6 / 5
Opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittuminen % (vähintään)	70 / 75	75 / 75	61 / 75	82 / 80
ARVO-opiskelijapalautte (keskiarvo)	4,3 / 4,3	4,4 / 4,4	4,3 / 4,3	4,3 / 4,3
ARVO-työelämäpalautte (keskiarvo), mikäli kerätään vuoden 2021 aikana	4 / 4	4 / 4	4 / 4	4 / 4
Opiskelijaliikkuvuus (hlö), huom. koronan vuoksi puolitettu tavoite	0 / 15	0 / 7	0 / 10	2 / 3
Asiantuntijaliikkuvuus (hlö), huom. koronan vuoksi puolitettu tavoite	1 / 3 - 4	0 / 3 - 4	0 / 1 - 2	2 / 1 - 2
Henkilötyövuodet / opiskelijamäärä	0,12 / 0,14	0,12 / 0,14	0,10 / 0,12	0,14 / 0,2
Päätoimisten opettajien muodollinen pätevyys (%)	82 / 90	82 / 90	87 / 90	90 / 90
Henkilökunnan koulutus (pv/hlö)	1 - 5 / 1 - 5	1 - 5 / 1 - 5	1 - 5 / 1 - 5	1 - 5 / 1 - 5

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin tavoitteiden mukaisesti.

Keskeyttämisprosentti pieneni vuoden 2021 aikana. Keskeyttämisprosentti oli tavoitetta korkeampi palvelualalla (14/8) ja luonnonvara-alalla (11/8). Keskeyttämisprosentti pieneni vuoden 2021 aikana. Tarkastuslautakunnan näemyksen mukaan keskeyttämisprosentin pienenemiseen on tehty toimenpiteitä.

Opiskelijoiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen pysyivät pääosin tavoitteessa. Tekniikan ja luovien alojen lukemissa näkyivät koronan vaikutukset.

Arvo-opiskelijapalautteet ja Arvo työelämäpalautteet olivat tavoitteiden mukaisia.

Päätoimisten opettajien muodollinen pätevyys laski edellisestä vuodesta. Pätevän opetushenkilöstön saatavuus on haastavaa joillakin aloilla. Samaan ai-

kaan koulutuspaikkoja opettajien ammatilliseen opettajan koulutukseen ei ole riittävästi. Opettajien ammatillisesta täydennyskoulutuksesta tulee huolehtia jatkuvasti.

3.3. Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion sitovuutta ei ole määritelty suhteessa valtuustoihin. Taloudellisten tavoitteiden toteumat on esitetty alla kursivoituna ja tilinpäätöksessä kohdassa 2.2.

- 1) Käyttötalousmenot sopeutetaan valtionosuusrahoituksen ja kuntayhtymän omien tulojen tasolle. Valtionosuuteen oikeuttamattomaan hanke- ja kehittämistoimintaan sekä palvelutoimintaan voidaan hakea rahoitustukea elinkeinoelämältä ja jäsenkunnilta.

Tavoite toteutui eikä jäsenkunnilta ole pyydetty rahoitusta kuntayhtymän hanke- ja kehittämistoiminnan tai palvelutoiminnan menojen kattamiseksi.

- 2) Kuntayhtymällä täyttöaste vähintään 110 prosenttia suoritepäättöksen mukaisesta tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä vuonna 2021 (1 055 otv).

Opiskelijavuosia kertyi 31.12.2021 mennessä yhteensä 1 108 otv. Järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä ylittyi. Täyttöaste oli 105 prosenttia tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä ja luku jäi hieman alle tavoitetason.

- 3) Toimialojen henkilöstö suhteutetaan vallitseviin olosuhteisiin ja oppilasmääriin.

Kuntayhtymän henkilöstömäärää sopeutettiin vastaamaan opiskelijamääriä ja valtionosuusrahoitusta. Koulutuskuntayhtymän henkilöstömäärä oli vuonna 2021 147 henkilö, joista vakinaisia oli 82 ja määräaikaisia 55. Lisäksi kuntayhtymässä työskenteli 10 sivutoimista tuntiopettajaa.

- 4) Vuosikate on vähintään poistojen suuruinen. Kuntayhtymän tulorahoitus kattaa toimintamenot.

Tavoite ylittyi merkittävästi. Vuosikate oli 363 % poistojen määrästä. Luku kasvoi 130 % edellisestä vuodesta. Vuosikateprosenttia vahvisti mm. OKM:n 599 893,00 e lisämääräraha opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen (lisäsuoritepäätös 12.5.2021) sekä toinen 73 001 e lisämääräraha, jolla korotettiin harkinnanvaraisesti ammatillisen koulutuksenjärjestäjien perusmäärärahaa (lisäsuoritepäätös 2.12.2021).

- 5) Toimialojen kiinteistöjen kunto turvataan riittävillä vuosi- ja peruskorjauksilla. Kiinteistöjen korjaustyöt pyritään tekemään kuntayhtymän omana työnä. Talous- ja toimintasuunnitelmassa on kartoitus vuosien 2022 - 2023 keskeisistä investoinneista, kuten uudisrakennuksista, peruskorjauksista ja täydennyskalustoista.

Kuntayhtymän omistamien kiinteistöjen kunto on edelleen suhteellisen hyvä. Kiinteistöjen peruskorjaus ja perusparannuskorjaukset tehtiin pääsääntöisesti vaiheittain. Osa opiskelijoista opiskeli tiloissa korjauksen aikana, eikä korjaustoista ollut merkittävää haittaa opetustoiminnalle.

Opiskelijatyöpanoksella oli huomattava merkitys peruskorjaus- ja perusparannusinvestointien toteuttamisessa.

- 6) Tulosalueilla/toimialoilla kehitetään maksullista palvelutoimintaa tulorahoituksen vahvistamiseksi.

Maksullista palvelutoimintaa kehitettiin toimialoilla. Koronapandemia vaikutti kuitenkin edelleen vuonna 2021 negatiivisesti maksullisen palvelutoiminnan tulotavoitteisiin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että yllä olevat taloudelliset tavoitteet on määriteltävä tilinpäätöksessä 2021 hieman eri tavalla kuin mitä ne olivat talousarviossa 2021.

Tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Suhteessa yhtymähallituksen määrittelemään sitovuustasoon määrärahojen toteumat on esitetty tilinpäätöksen kohdassa 2.6.

Tuloslaskelmaosan toimintatuotot toteutuivat talousarviota parempina 1,9 milj. euroa. Menot toteutuivat hieman talousarviota pienempinä. Valtionosuusrahoitus oli talousarviossa 10,3 milj. euroa ja toteuma oli 11,6 milj. euroa.

Kuntayhtymän toimintakatteen toteuma oli 2,7 milj. euroa Toimintakate oli edellisen vuoden tasolla, samoin vuosikate.

Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää 4,8 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä oli 1,96 milj. euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

3.4. Investoinnit

Talousarviossa oli varattu investointeihin 0,98 milj. euroa. Investointien toteutuminen oli 0,72 milj. euroa eli toteuma on noin 72,8 %.

Tiloista on tehty yksityiskohtaisempi tilatarveselvitys vuoden 2021 kuluessa. Uusien tilaratkaisujen tilanne päätetään myöhemmin. Hallitus on kokouksessaan 7.12.2021 linjannut, että kiinteistöasian valmistelua jatketaan ensisijaisesti uuden koulukampuksen osalta. Yhtymävaltuusto on hyväksynyt päätöksen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tarpeelliset korjaustarpeen mietitään tarkasti nykyisiin kiinteistöihin huomioiden tulevaisuuden tilaratkaisut.

4. KONSERNI

Koulutuskuntayhtymä Brahe muodostaa yhdessä Raahen Osaamiskeskus Oy:n ja Raahen Liikuntahalli Oy:n kanssa konsernin. Vuoden 2021 talousarviossa ei ole asetettu konsernille tavoitteita.

Liikuntahallin osakkeisiin on tehty koulutuskuntayhtymän tilinpäätökseen 2020 yht. 417 tuhannen euron alaskirjaus.

Raahen Osaamiskeskus Oy:n tilikauden toimintatuotot olivat 108 tuhatta euroa (edellinen tilikausi 73 tuhatta euroa) ja tilikauden ylijäämä 55 tuhatta euroa (57 tuhatta euroa).

Tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiöille. Myös konsernivalvonnasta tulee kertoa tilinpäätöksessä.

5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan talouden hoito kuntayhtymässä on hyvää ja ympäristön muutoksiin on reagoitu. Koronapandemiasta huolimatta ammatillisen koulutuksen toimintoja on pystytty tarjoamaan monissa oppimisympäristöissä.

Kuntayhtymässä ei ole erillistä laajaa riskikartoitusta tai laadittu riskienhallintasuunnitelmaa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että riskienhallinta on suunnitelmallista ja dokumentoitua.

Hallitus on kokouksessaan 7.12.2021 linjannut, että kiinteistöasian valmistelua jatketaan ensisijaisesti uuden koulukampuksen osalta. Tarkastuslautakunta toivoo, että päätökset mahdollisesta uudesta koulukampuksesta syntyy nopeasti, ettei korjausvelkaa synny lisää nykyisistä rakennuksista. Uusilla ja toimivilla tiloilla voi olla merkitystä myös oppilaiden hakeutumisessa kouluun ja opettajien rekrytoinnissa.

Tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiöille. Myös konsernivalvonnasta tulee kertoa tilinpäätöksessä.

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää 4,8 milj. euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

Lautakunta esittää kiitoksensa henkilökunnalle hyvästä yhteistyöstä.

Raahessa 21. toukokuuta 2021

Pääkkö Meeri

Oikarainen Matti

Mämmelä Markus